

a bè bò mali kibarudiso ka yamaruya kònò

a sòngò: dòròmè 4 - b.p. 24 - c.c.p. 0155 - bamakò

kibaru

mali cikèlaw ka lakalitasèbèn - bp. 24 bamakò
san filanan - nimòrò 17 - zuluye kalo - san 1973

kè mògò fè, mògò min b'i dèmè

zuèn kalo la, kolonèli musa tarawe-
wele ani mali jamakulu dò ye teri-
ya taama kè sinuwajamana la. u
bòra bamakò kalo tile 18, ka segin
a tile 29.

ni mògò min y'i miiri sinuwaw ka
dèmè na an ka jamana kònò, o tigi
bè se ka mali kuntigi ka nin taama
in kòrò faamu ni sababu caman ye.

sinuwaw ye baara caman kè mali
kònò, baara minw bè dò fara mali
ka nyètaa kan.

u y'an dèmè ka bana caman kèlè.
u y'an dèmè ka izini caman jò, i
n'a fò, bagidilayòrò, sukarodilayò-
rò, sigaratidilayòrò, alimètidilayò-
rò, sabaradilayòrò, ani wolodogi-
yòrò.

sinuwaw ma tò to dèmè na ka
nyèsin mali ma.

taama in kònò, kolonèli musa ta-
rawele n'a ndfèjama ani sinuwaja-
mana nyèmògòw ye nyògònye caman
kè. u ni peresidan mawo yèrè ye
nyògòn kumanyògònya.

kolonèli musa tarawele seginnen
mali kònò, a y'a jira ko taama in
kèra ko nafama ye. bonya ni kara-
ma, bèn ani dèmè min bè mali ni
sinuwajamana cè, a y'o sinsi.

amadu ganyi kantè

afiriki danbe sinsi sira

"tunisie" ye afiriki jamanaba dò
ye. a faamadugu bè wele "tunis".
afiriki denmisènw bè bèna u ka
nyènajèba dò kè yen, k'a ta zuluye
kalo tile 15, ka t'a bila a tile 22 la,
san 1973 la.

o nyènajèba kun ye :
ka afiriki denmisènw bèe dòròkò
nyògòn na.

u ka wuli k'u jò, yaasa ka jònya-
juru tigè ka bò afiriki jamanaw kan
na, minw bè mara kònò hali bi.

ka fèerè bèe kè ka afiriki ka fa-
ranyògònkan sinsi ani ka o.u.a.
kuntilennaw timè.

ka afiriki danbew jira kènè kan
dinyè bèe la, ka afiriki fana nyò-
rò fara dinyè ka dònni kan.

k'a jira an balimaw la, minw bè
yèrèmahòrònya kèlè la, ko an ka
miiriya nyuman bè ka taa u ma san-
ga ni waati bèe, k'a nyini fana,
kèlè sugu bèe ka dabila dinyè fan
tan ni naani bèe kònò.

n'o nyènajè sugu bè kè, mali tè
se ka to kò. a bè mògò 90 de bila
ka taa tunis yen. faso ka dònkè jè-
kulu b'o la, gawo dònkilidalaw b'o
la, bololantolatannaw b'a la, ani
lakòliden kòròbaw ani hakili la sè-
bènninaw ani siniman dilabagaw.

o bòlen kò yen, dinyè denmisènw
bèe lajèlen fana bèna u ka nyènajè
kè "berlin", n'o ye alimanw ka ja-
mana faamadugu ye. o nyènajè bè
kè, k'a ta zuluye kalo tile 28, ka
t'a bila uti kalo tile 5. mali bè ye
o kènè fana kan.

musa keyita
ani mamadu kantè

kòròshiyènni ka nyi!

a bè bin juguw faga ka bò

sènéfènw kòrò-

a bè dugukolo yuguba ka

sumaya sigi a kònò-

bèe n'i miirina ta:

mun kòsòn nyuman bè kè ?

marisi kalo tèmènnen, kibaru ye nyininkali dè kè arajo mali la, ko : mun kòsòn, nyuman bè kè ? m̀g̀d̀ caman ye lètèrè ci, an ma, k'u miirina taw f̀ o kuma kòr̀ma in kan. an ye lètèrè minw sòr̀, o ye lètèrè 23 ye. u kònd kumaw filè nin ye :

ka bò bèlèkò

m̀g̀d̀ bè nyuman kè, i yèrè kun ka hère sòr̀. o mana bò yen, i ka du. o mana bò yen, i ka dugu. o mana bò yen, i ka jamana kòsòn.

m̀g̀d̀ o m̀g̀d̀, n'i t̀ nyuman kè, i ni m̀g̀d̀w t̀ bèn. ni dutigi ma nyuman kè, i ni dudenw t̀ bèn. ni dugutigi ma nyuman kè, a ni dugu kònd m̀g̀d̀w t̀ bèn. ni jamanatigi ma nyuman kè, a ni jamanadenw t̀ bèn.

ni dutigi ni du kònd m̀g̀d̀w ma bèn, du t̀ diya. ni dugutigi ni dugu m̀g̀d̀w ma bèn, dugu t̀ hère sòr̀. ni jamanatigi ni jamanadenw ma bèn, jamana t̀ taa nyè.

mamutu sidibe

ka bò samankò

ne miiri la, nyuman bè kè k'a nafa sòr̀ sini, ka da yòr̀ nyuman sòr̀ lahara, ka i denw ka dinyelatigè ǹg̀d̀ya i kò fè, ka jamana bò ǹg̀d̀ la, ka faso sòr̀ yiriwa.

m̀g̀d̀ t'i laban dòn. o la, ni fèn b'i bolo, i ka kan ka nyuman kè. n'i ka fèn banna, i ye fèn kè minw ye, olu b'i sara. o kòr̀ ye k'i bè nyuman kè k'i ka dinyelatigè ǹg̀d̀ya.

sarimoyi santara

ka bò segù

nyuman kè kun ye sini nyèsigi ye : nyuman juru sara nyèsigi, t̀g̀d̀ sòr̀li nyèsigi, baraji sòr̀li nyèsigi, baraji sòr̀li nyèsigi dinyelatigè ǹg̀d̀yali ni lahara lafiya sira kan.

solomani kulubali

ka bò abijan

sababuya de kòsòn, nyumanya bè kè. n'i y'a ye, ne ko sababuya de kòsòn, nyumanya bè kè : nyinan, ja ko kèra mali kònd. o sababuya kòsòn, g̀fèrènaman ye nyò ni jamanadenw na.

banyuku koyita

ka bò segù

janko a ka sara i ye. a ka sara i ye dinyè na, walima a ka sara i ye lahara.

usumani tarawele

ka bò bamakò

nyuman bè kè nata de kama. a kèra dinyè nata ye sa wo, a kèra lahara nata ye sa wo, nata kòni nò fè ko don.

isa tarawele

ka bò tukòtò

nyumanya kun ye mun ye ? nyumanya kun ye, nyumanya min bè, n'i b'a kè, n'i hakili t̀ sara la. o ye mun ye ?

o ye dònnya min b'i bolo, n'i bè se ka kari, ka sundg̀baliya munyu, ka sègèn munyu, walasa o dònnya ka faamuya i baden bèe fè, ni jamaana bè taa nyè joona.

adama sidibe

ka bò musabugu

nyuman kè kun ye, i ka bò a nun ma. n'i ye nyuman kè, i ka kan ka bò a nun ma. n'i yèrè ma bò a nun ma, i denw ka kan ka bò a nun ma. ni i denw ma bò a nun ma, i m̀denw na bò a nun ma.

n'i ye nyuman kè, hali n'i sara, a na f̀ i kò fè. m̀g̀kòr̀ba d̀w ye nyuman kè, u sara. hali bi, a bè f̀ u kò fè. samori, ani babenba, ani sikaso cèba, ani alifa yaya jalo, u ye nyuman kè, u sara. hali bi bi in na, a na f̀ u kò fè.

o de kòsòn nyuman bè kè. n'i ye nyuman kè, n'i ma bò a nun ma, a na f̀ i kò fè. hali n'i sara, a na f̀ i kò fè.

bala jara

ka bò ngalamajankòrò

nyuman kè kun ye, a ka dòn i ye. bawo, n'i y'a ye, n'i ye nyuman kè ko fila m̀g̀d̀ min ye, n'a m'a dòn i ye, i t̀na fèn wèrè k'a ye.

barima mariko

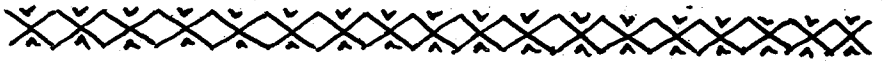
ka bò bamakò

nyumanya, juguya, jogow don, n'u bè m̀g̀d̀w la.

nyumanya bè kè mun na ? a ka gèlèn k'a f̀, mun na m̀g̀d̀ bè nyumanya kè, bawo nyumanya kèli n'a sira ka ca : waso nyumanya, nata nyumanya, wajibi nyumanya, ani nyumanya yèrè yèrè.

waso nyumanya : a bè kè m̀g̀d̀w de fè, minw b'a fè k'u yèrè jira, m̀g̀d̀w k'a dòn ko fèn b'u bolo, walima k'u bè se ko la. o kèbagaw b'i yaala k'a f̀ : ne de y'a kè tan, ne de y'a f̀ tan. o nyumanya sugu bè ni degun, a t'a lafiya.

gaw kuma yòrò

nata nyumanya : bamananw kò : bdrè bée bē fa, fo nata bdrè. m̀d̀g̀d̀ caman bē nyuman kē bi nata kama, olu caman tē se ka nyè baganw ma. o nyumankèlaw ni nimisa don tuma bēe, bawo ala ye dali kē, nka a ma kēnyèli kē. fèn caman bē kē m̀d̀g̀d̀ ye, o sara t'i bolo.

wajibi nyumanya : o bē kē m̀d̀g̀d̀ fē, k'i yèrè lebu sutura. bamananw kò : saya ka fisa malo ye. nyumanya min bē j̀d̀ m̀d̀g̀d̀ ni malo cē, o tē nikadiyanye ye, o ye wajibi ye h̀d̀r̀d̀n ma.

nyumanya yèrè yèrè : nyumanya lakika dili bē dusukun k̀d̀ǹd̀. a sanyialen don, i n'a f̀d̀ zamuzamu k̀d̀l̀d̀ǹ ji. a j̀l̀en, i n'a f̀d̀ ǹd̀ǹd̀ k̀ǹè. a suma ka dī, i n'a f̀d̀ ladi-geyi. a b'i nyèsin cēw ni musow ma, faantanw ni faamaw ma, damaw ni dantanw ma. a tē kē nafolo kama, a tē kē fanga kama, a tē kē yèr̀jira kama. a bē kē m̀d̀g̀d̀ya bēnnen kama, dafēnw lafiyali kama. bawo, fosi man di nin ye, fo n'a ye wale nyuman kē, wale min ni dusukun bē nyagali n'a ye.

d̀ǹǹk̀l̀aba d̀d̀ ko : nyuman kē dafēnw ye ni nyumanya yèrè miiri ye. kana miiri abada k'a bē sara i ye, n'o tē, i bē nimisa. nyuman ye jiri de ye, min den ka bon ni sebe ye, n'a ka timi ni dī-ye, n'a bē ni lahinè, ka tēmèn mure nyè kēmè malokisè kan. juguya mana bonya ni sama ye, nyuman kuntaala jan b'a d̀d̀g̀d̀ya, ka tēmèn mènèmènè kan. bamananw y'o kē nsana ye, ko : k̀d̀l̀d̀ǹ jugu jiri bēkari a yèrè k̀d̀ǹd̀.

ala sira kan, diinèw bēnn'a kan, ko m̀d̀g̀d̀ ka kan ka nyuman kē, k'a nyèsin i yèrè ma, m̀d̀g̀d̀ wèrèw ma, ani baganw ma.

nyumanya, juguya, bi fèaw tē, bawo taamashiyènw y'a jira : m̀d̀g̀d̀ min nyèda bē c̀j̀juguya, n'a bē yèlè misèn, o ka jugu. m̀d̀g̀d̀ min nyèda bē c̀nyè, n'a bē yèlè misèn, o ka nyi.

ne seyidu ture bolo, nyumanya bē kē mun kama ? kuma gèlèn don, kuma dun don, kuma don, ni jaabi caman b'a la, i n'a f̀d̀ hadamadènw ka ca cogo min na. nka c̀k̀d̀r̀d̀baw ko : ji d̀d̀n, so d̀d̀n, yèrè d̀d̀n nỳd̀g̀d̀n tē.

seyidu ture

ka b̀d̀ mali ni k̀ǹòwari yòrò caman na

m̀d̀g̀d̀ d̀d̀ wèrèw minw fana ye lè-tèrè ci an ma, k'u miirina taw f̀d̀ kuma k̀d̀r̀d̀ma in kan, olu filè nin ye : bubu fofana, ka b̀d̀ abijan ginba keyita, ka b̀d̀ musabugu mamutu kulubali, ka b̀d̀ wulufin na isa tarawele, ka b̀d̀ kogonik̀d̀l̀d̀n na baba kulubali, ka b̀d̀ muruja mamadu jakite, ka b̀d̀ ngalamajan-k̀d̀r̀d̀.

saỳd̀n sise, saỳd̀n keyita, baba keyita, buba tarawele ani soriyan sise, ka b̀d̀ karega sekuba keyita, ka b̀d̀ bamak̀d̀ sidi mohamedi jara, ka b̀d̀ medina zumana danbele, ka b̀d̀ ara minatadibi keyita, ka b̀d̀ umè bakayi balo, ka b̀d̀ zirak̀d̀r̀d̀ usumani tarawele, ka b̀d̀ segu

an ka foli ni barikada bē ka taa u bēe ma u ka kuma nyumanw ko la.

laadilikan

n'bè nin wele bila ka taa an bali-maw ma ani cikèlaw bēe ma.

fèn dab̀d̀ra dè. fèn min, n'a bē boli. n'a sera i ma, nyètugu ni nyèyèlèn cē, a bē tēmèn i kan. fèn don, sen saba de b'a fè. n'i ye k̀d̀sen k̀d̀ǹd̀, a bē taa k'i to. i b'i labèn k'a nyèsen k̀d̀ǹd̀. n'i m'a s̀d̀r̀d̀ o nyèsen ma, c̀mancè sen, i b'o s̀d̀r̀d̀.

o tuma na sa, an bē mun f̀d̀ o ko la ? an tē wuli, an k'an j̀d̀ forow k̀d̀ǹd̀, n'a sera an ma, an k'a minè a nyèsen ma ? o de b'a to, an bē se a la.

an ka dugaw kē : ala ka ji na a na cogo la. a ka na jona, a kana tigè jona. a ka foori, a ka kē barika ye. suman ka s̀d̀r̀d̀ mali k̀d̀ǹd̀ kosèbè.

usumani kulubali, seriwala

an ka yèlè d̀d̀oni

bamanankè d̀d̀ k̀era, a t̀g̀g̀d̀ ye ngolo kulubali. ale ni fulakè d̀d̀ n'o t̀g̀g̀d̀ ye bakari jakite, u cē fila binna masakè d̀d̀ muso kan.

masakè y'o d̀d̀n minkè, masakè ye dugu m̀d̀g̀d̀w bēe lajè, k'a f̀d̀ ko bamanankè ni fulakè binna a muso kan. masakè ko kelen bē k̀d̀b̀d̀, ni dugu jèra, t̀d̀ kelen bē faga.

fulaw tē ban u ka fula fèerè la. fulakè y'i kanto masakè ma : masakè, ne k̀d̀kili bē n'̀ǹnyè. u ye fulakè k̀d̀b̀d̀.

sani dugu ka jè, delililaw sera masakè la. fulakè ko : i k'a d̀d̀n, bamanan fanga tē tilen kan kelen kan, ka si kan kelen kan. u ko dugu mana jè, d̀d̀ bē k̀d̀b̀d̀, d̀d̀ bē faga. fagali ma b̀d̀. n' k̀d̀kili tinyèna n' bolo ganson.

bala samakè, jitungalajak̀d̀r̀d̀.

kóorifurakè ponpe wali pulan t 15

kóorisènèlaw b'a dòn ko pulan sugaya ka ca. an bèna dò fò aw ye t 15 kan.

pulan t 15 ka baara nò nyuman sirilen bè labènni cogo dów la. o labènniw filè nin ye :

pulan siri cogo

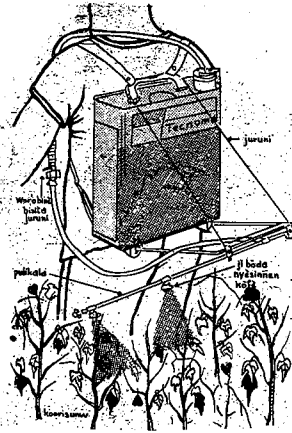
pulan ka kan ka da pulikèla cè-mancè jukòrò ni tégè kelen hakè ye. o la, an bè tètèfèw janya bè o hakè ma, k'u gèrèntè.

pulikala kòròtali hakè

pulan bè da pulikèla kò la. pulikala ni kóorisunw kunnana furancè ka kan ka kè santimètèrè 30 ye. juruni de bè pulikala lawuli, walima k'a lajigin. n'i ye juruni yo-

ba, pulikala bè majigin. n'i y'a kòròta, pulikala bè wuli.

n'an y'a dòn ko pulikala kòròtali hakè kèra an nyèna ye, an bè sòrò, ka juruni kunw balan ponpebara minè yòrò la.

ji bòda nyèsin yòrò

ji bòdaw ka kan ka nyèsin dugumayan fan na, k'u kèrè don kò fè

dòni, cogo min ji tètè pulikèla sòrò. n'an ye pulikala jijalan yoba, an bè se ka pulikala lamunmunun, ka a k'an sago ye, ka tila, k'a gèrèntè.

bara fa cogo finyè na

an bè fòlò ka worobinè bisita datugu ponpekala minè yòrò la, ka ponpekala lamaga sinyè 5 walima 10 nyògòn, ka sòrò, ka worobinè dayèlè. o tuma, ji bè bò da naani bèe fè.

pulikèla taama cogo

pulikèla ka kan ka taama a taama cogo la : a kana kòròtò w'a kana sumaya. n'a kòròtòra, furaji bèrè tètè kóorisunw sòrò. n'a sumayara, furaji bè caya kóorisunw kan.

furu musakaw nògòyali kòsòn...

mè kalo tile 24, tònsgì dò kèra segu sòmòndò kin na. o tònsgì kèra sòmòndò kin nyèmògòw bèe nyè na, k'a ta denmisènw nyèmògòw la, ka t'a bila dutigiw la ni alimamiw la, ani musow ka tòn nyèmògòw, ani mjinw delila ka kè furuboloma ye.

o tònsgì tun bè furu nafolo de kan, ani kònyò nyènajèw n'a musakaw. u ko laada kura minw bè şigi tuma o tuma ka fara kòròlenw kan, olu kèra sababu ye ka furu musakaw bonya ka dáma tèmèn. u bèna a kan ko o furu musakaw bè nyini ka mògò mago sa, ko cogo ka kan ka sòrò, walasa o nyògònsègèn in ka dabila furu kò la.

o la, u bèna sariya minw kan, olu filè nin ye :

furu nafolo

u ye npogotigi furu nafolo kè dòrò-mè 3 000 ye. o dòrò-mè 3 000 bè tila saba ye : 1 000 bè dī den faw ma, 1 000 bè dī den baw ma, 1 000 bè kè minèn kolon sòngò ye.

ni muso min furu sara, walima n'a cè sara, o furu nafolo bè kè dòrò-mè 1 500 ye. o fana bè tila sebe ye :

500 bè dī muso faw ma, 500 bè dī muso baw ma, 500 bè kè minèn kolon sòngò ye.

nilifènw

min ye nilifènw ye, olu ka kan ka dan min ma, o filè nin ye :

sunkalo mana se, sukaro pakati duuru de bè dī.

muso maminè tuma, ani sunkalo seli la, foli bè kè den fa ni den ba dòrò-ron ye, ka dòrò-mè 200 ni woro 40 d'u ma.

kòndòboli shèw kana tèmèn fila kan tugun. kònyò dugusèjè, nyò segi kelen, ani shèw fila, ani sukaro pakati fila ani dòrò-mè 40 dòròn ka kan ka dī kònyòmuso ka dumuni kama.

sògòma o sògòma, foyi kana dī tugun manyòmagamusu ma woro fila kò.

min bè dī wolosomuso ma, o ye dòrò-mè 300 ye : 100 bè dī kònyò tile fòlò, 100 bè dī a tile sabanan, 100 bè dī kònyò laban don.

selimafini bè kè kamisoli kelen ye (walima òròbu kelen), taafe kelen, musòrò kelen, ani sabaraw, foyi man kan ka fara o kon.

a tò bèe sa, i n'a fò fèn min bè dī kònyòmuso ma n'a sòròla so, sogo min bè dī maluwudu kalo la, biranw ka bolomadèmè fèn, fini min bè dī sètanburu kalo tile 22 ani segu fuwari tuma, fini min bè dī cè ma kònyò tile 15, jabi da fini, o bèe ka kan ka dabila pewu.

kònyò jama

min ye jama ko ye, u ko o fana ka kan ka dògòya.

npogotigi kònyò man kan ka tèmèn tile 7 kan, n'a ma den sòrò fòlò. ni denbatigi don, o bè dan tile 3 ma.

kònyòmuso ka minènw man kan ka dan kènèkan tugun.

musakaba minw bè kè meri la furusiri la, o man kan ka kè tugun. lajèba minw bè kè cè bara, ani muso bara, n'o bè musakaw caya, olu ka dabila.

cè balimamusow bè jenbe fò min kè ka taa kònyò so la, o fana ka dabila.

filan kulu dumuni ka dan cè n'a teri sèbèw ma.

sòmòndò kin nyèmògòw ye mògò dów sugandī, k'olu bila ka kònyòw kòlòsi. jati tarawele.